Σοβαρή πρόταση από την επαρχία

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ: ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Δύσκολα συγκρίνει κανείς τη «Μνήμη» του Μιχάλη Βιρβιδάκη με τους ελεύθερους θιάσους της επαρχίας. Η ποιότητα της εργασίας του χανιώτικου θεάτρου ούτε καταφεύγει ούτε ανέχεται ελαφρυντικά που επικαλείται η περιφέρεια. Ο τρόπος και η μέθοδος εργασίας που ακολουθεί ο συγγραφέας, ηθοποιός και σκηνοθέτης, η στέγη της εταιρείας (το σπίτι της γιαγιάς Βιρβιδάκη στο κέντρο των Χανίων έχει μετασκευασθεί σε μια συντροφική σκηνή πολλαπλών χρήσεων), το απαιτητικό ρεπερτόριο (όταν δεν παρουσιάζει έργα σημαντικών συγγραφέων, ανεβάζει συνθέσεις ποιητικών κειμένων), το ίδιο το ακροατήριο (που ασφαλώς υπάρχει και αλλού, αλλά ποιος μπορεί να το συσπειρώσει γύρω από μια κοινή συμμετοχή;), συνθέτουν μια εικόνα που διαφεύγει τις όποιες γενικεύσεις μας για την επαρχία.

Να το πω λοιπόν ευθέως: Η προσπάθεια του Μιχάλη Βιρβιδάκη λαμβάνει δυσανάλογα λίγα για ό,τι είναι, προσφέρει και αντιπροσωπεύει. Αντιμετωπίζεται από τους ιθύνοντες σαν μια δονκιχωτική προσπάθεια της περιφέρειας. Είναι κάτι περισσότερο. Στηρίζεται στην ανάγκη μιας μερίδας του επαρχιακού κοινού για ένα θέατρο πνευματικής και καλλιτεχνικής ποιότητας. Η παρουσία της ικανοποιεί με τον καλύτερο τρόπο αυτή την ανάγκη και, με τη σειρά της, της δίνει πρόσωπο, φωνή και συνείδηση.

Θέλει ασφαλώς τόλμη για να ανεβάσει ένας επαρχιακός θίασος που στηρίζεται αποκλειστικά στις δικές του δυνάμεις ένα οποιοδήποτε έργο του Φόσε. Στην περίπτωση της «Μνήμης» όμως ούτε αυτό δεν είναι αρκετό: ο βαθμός δυσκολίας αυξάνει με την παρουσίαση του πρώτου έργου του συγγραφέα, το «Και δεν θα χωρίσουμε ποτέ», για πρώτη φορά στην Ελλάδα (μετάφραση Ζήση Σαρίκα και γλωσσική επίβλεψη Τόμας Τόμελ).

[...]

Ο Βιρβιδάκης κατάφερε να διδάξει τους άπειρους ακόμα ηθοποιούς του και να κεντήσει πάνω τους μια ειλικρινή και σοβαρή πρόταση. Ευτυχώς παρέλειψε πολλές από τις σκηνικές οδηγίες του συγγραφέα (πολύ μέτριος σκηνοθέτης των έργων του) και χαλάρωσε το κείμενο με τη μουσική, που επιμελείται η Λίλα Τρουλλινού, με την ανάδειξη της ενέργειας και του χιούμορ του. Αξιόλογη προσπάθεια που θα είχε βέβαια περισσότερο βάρος αν υποστηριζόταν ομοίως από τους τρεις νέους ηθοποιούς: Μαρία Φουράκη, Γιάννη Βιολάκη και Χρυσούλα Ζαχαριάδη. Δεν πειράζει: και μόνο ότι επέπλευσαν σε τόσο βαθιά και σκοτεινή θάλασσα είναι επιτυχία.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 17/03/2008

Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΔΙΑΡΚΗΣ ΑΝΑΜΟΝΗ

[...]

Ενδεικτικό του ήθους, της παιδείας και της ευαισθησίας του ιδρυτή και καλλιτεχνικού διευθυντή του θεάτρου Κυδωνία είναι το ανέβασμα παραστάσεων εμπνευσμένων από το έργο των Χανιωτών ποιητών Γιώργη Μανουσάκη και Ελένης Μαρινάκη. Αναρωτιέμαι αν έστω και ένας από τους διατελέσαντες μέχρι σήμερα διευθυντές του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Κρήτης αναλογίστηκε την ανεπάρκειά του απέναντι στη μεγάλη Κυρά της τέχνης της Ποιήσεως αλλά και απέναντι στους κατοίκους του νησιού στους οποίους απευθύνεται, επειδή ακριβώς αγνόησε ή απαξίωσε να τιμήσει δύο εξαίσιες ποιητικές φωνές αυτού του τόπου. Φαίνεται ότι το όνομα και το έργο τους κρίθηκαν ακατάλληλα για τις ταμειακές προσδοκίες του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ., θλιβερό ζητούμενο μιας λαϊκίστικης θεατρικής πολιτικής που εντάσσει ακόμα και τον πλούτο της ψυχής στους κανόνες του καταναλωτισμού. Έτσι θεωρώ ιδιαίτερα συγκινητικό το γεγονός ότι μόλις δύο μήνες πριν φύγει από κοντά μας ένας από τους σημαντικότερους νεοέλληνες ποιητές, γέννημα-θρέμμα της μικρής μας πόλης, ο Γιώργης Μανουσάκης, αξιώθηκε να δει έργο του στη σκηνή και μάλιστα στη γενέθλια πόλη του, στην εμπνευσμένη παράσταση του Μιχάλη Βιρβιδάκη, «Το σκοτεινό μας υπόγειο».

Ο Μιχάλης Βιρβιδάκης τόσο σκηνοθετικά όσο και εικαστικά φαίνεται να εργάστηκε με κύριο μέλημα να αποδώσει την φιλοσοφική θεώρηση του Γιον Φόσσε για τον άνθρωπο. Η ελαφρά μετάθεση της ηλικίας των προσώπων του έργου, που επιχείρησε ο σκηνοθέτης με την συνδρομή της Λίλας Τρουλλινού στη μουσική επιμέλεια, έγινε προκειμένου ο λόγος του Γ. Φόσσε να είναι πιο άμεσος στο νεανικό κοινό του θεάτρου.

Οι ηθοποιοί, στους απαιτητικούς ρόλους, ανταποκρίθηκαν στις σκηνοθετικές απαιτήσεις με απόλυτη συνέπεια. Αφοπλιστική η λιτότητα της ερμηνείας της Χρυσούλας Ζαχαριάδη στον ρόλο του Κοριτσιού, και ενδιαφέρουσα η επικίνδυνη ισορροπία της Μαρίας Φουράκη μεταξύ ελαφράδας και φρόνησης στον ρόλο της άλλης (Εκείνη). Ο Γιάννης Βιολάκης (Αυτός) αποδεικνύεται ηθοποιός με σπάνια εσωτερικότητα, ελέγχοντας απολύτως τα εκφραστικά του μέσα, στην αβεβαιότητα των αλλεπάλληλων μεταβάσεων και επιστροφών του ανάμεσα σε δύο κόσμους.

Κώστας Νταντινάκης

Σκηνοθέτης, διδάκτωρ του πανεπιστημίου Paris 3 (SorbonneNouvelle) στις οπτικοακουστικές τέχνες

ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ, 29-2-2008